

ۋاسلسا

ۋاسىلىسا

مىللەتلەر نەشرىياتى

بېيجىڭ - 1957

كىرىش سۆز

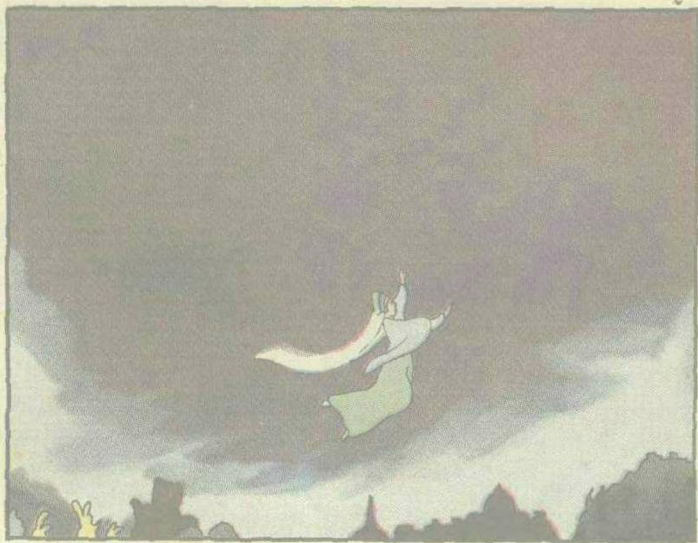
بۇ رەسىملىك كىتاپچە سوۋېت ئىتتىپاقىنىڭ قورچاق كىنىو فلىمىگە ئاساسەن تۈزۈلدى.

بىر ئورمانلىقتا ساپ نىيەت، سايىپ جامال بىر قىز ياشىغان ئىكەن. ئۇنىڭ ئىسمى ۋاسىلىسا ئىكەن. ئۇنى بىر دېۋە ئېلىپ قېچىپ ئۆزىگە تېگىشكە مەجبۇرلاپتۇ، تىلىسىم ئوردىدىكى ئالتۇنلار بىلەن ئالداپتۇ؛ لېكىن باتۇر ۋاسىلىسا زادىلا ئالدىنسىم. شۇنىڭ بىلەن دېۋىنىڭ غەزىۋى ئورلەپ، ۋاسىلىسنى پاقىغا ئايلاندۇرۇپ قويۇپتۇ. دە، ئۈچ ۋىل ئۈچ كۈنگىچە سارلىقتا پاقا بولۇپ ھايات كۈچۈرۈدىغان، پەقەت كېچىسىلا ئادەم قىياپىتىگە كىرەلەيدىغان قىلىپ قويۇپتۇ.

بىر كۈنى ئىۋان دېگەن بىر شاھزادە دادىسىنىڭ ئەمرى بويىچە شىكارغا چىقىپ، ئوقيايتىش يولى بىلەن ئۆزىگە لايىق تاپماقچى بولۇپتۇ. شاھزادە ئىۋاننىڭ ئاتقان ئوقى دەل پاقىنىڭ يېنىغا چۈشۈپتۇ، شۇنىڭ بىلەن ئىۋان پاقىنى ئېلىپ كېلىپ ئۇنى ئەمرىگە ئاپتۇ. كۈنلەرنىڭ بىرىدە، ۋاسىلىسا بىر زىياپەتكە قاتنىشىش ئۈچۈن ئادەم قىياپىتىگە كىرىپتۇ، ئىۋان ئۇنى يەنە پاقىغا ئايلىنىپ قال-مىسۇن - دەپ پوستىنى كۆيدۈرۈۋېتىپتۇ. ئەمما ئۈچ ۋىل ئۈچ كۈن توشىمغانلىقتىن، دېۋە يەنە ئۇنى تىلىسىم ئوردىسىغا ئېلىپ كېتىپتۇ. ئىۋان ۋاسىلىسنى ئىزدەيمەن دەپ مىڭ بىر جاپالارنى تارتىپ، ئورغۇن ھاياۋانلارنىڭ ياردىمى ئارقىسىدا، ئاخىرى دېۋىنى يوقۇتۇپ، ۋاسىلىسنى قۇتۇلدۇرۇپ ئاپتۇ.

رەئايەتلەرگە قارىغاندا، بۇرۇنسىنىڭ - بۇرۇنسىدا، بىر ئور-
مانزارلىقتا سايىپ جامال بىرقىز ياشىغان ئىكەن؛ ئۇنىڭ ئىسمى
ۋاسلىسا ئىكەن. ئۇ ناھايىتى ساپ نىيەت ئىكەن، ئۇ ئوت - ياش،
دەل - دەرەخ ۋە جان - جانىۋارلارنى ناھايىتى ياخشى كۆرۈد-
كەن ھەم ئۇلار بىلەن ياخشى چىقىشىپ قالغان ئىكەن.

بىر كۈنى تويۇقسىزلا كۈن تۇتۇلۇپ، قارا بوران چىقىپ
 ۋاسلىسانى ئۇچۇرتۇپ كېتىپتۇ.

ئەسلىدە، ژىراق بىرجايدا دېۋە - پېرىلەردولتى بولۇپ، بۇ
قارا بوراننى شۇ دولەتتىكى دېۋە - پېرىلەر چىقارغان ئىكەن.

دېۋە سەھرى قىلىپ، بوران چىقىرىپ ۋاسىلىسانى ئوردىسىغا
 ئۇچۇرتۇپ ئەكىلىۋالغاندىن كېيىن، ئۇنىڭغا: «گۈزەل ۋاسىلىسا،
 قاراڭ! بۇيەر نىمىدىگەن ياخشى، دەرەخلەرمۇ ئالتۇندىن، دەرەخ
 لەردىكى قۇشلارمۇ ئالتۇندىن.» — دەپ ماختىنىپتۇ. لېكىن ۋاسىلىسا:
 «سېنىڭ بۇنداق يېرىڭنىڭ ماڭا ئېسىقى يوق.» — دەپتۇ.

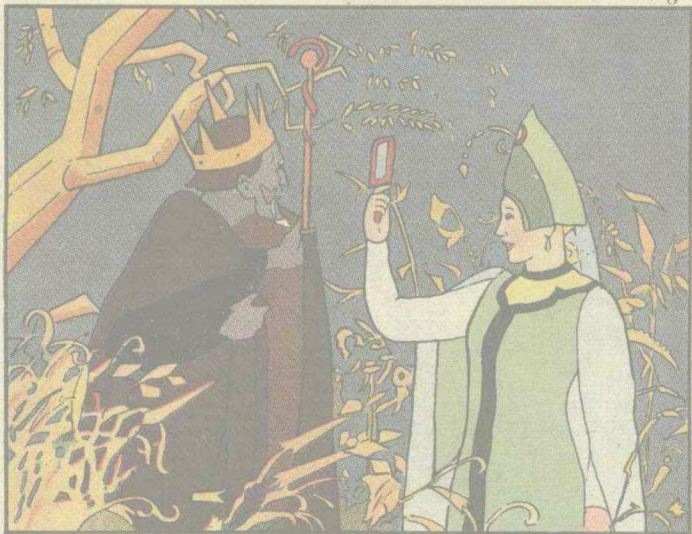
ۋاسىلىسا بىردىنلا ئالتۇن دەرەخنىڭ يۇپۇرمىسى ئارىسىدىن
بىر تۈپ يېشىل ئوتنى كورۇپ قاپتۇ؛ ئۇ خۇشال بولۇپ يېقىن كېلىپ
قارىسا، بۇ ئوت ئۆز ئورمانلىقىدىكى ئوت - ياشقا ئوخشاش ئىكەن،
ئۇنىڭ يۇپۇرماقلىرىدا شەبنەممۇ بار ئىكەن.

دېۋە ئاچچىغلىنىپ: «ماڭا ئەل بولماسەن؟ بۇ ئوت مەن ئور-
مانلىقتا سېنى ئىستەپ ژۇرگەن ۋاختىمدا يوشۇرۇن ئۇنۇپ قاپتۇ.»
— دەپ، سېھرى ھاسسى بىلەن بىر ئورغان ئىكەن، ھېلىقى ئوت شۇ زامان
ئالتۇنغا، شەبىنەم بولسا، مەرۋايىتقا ئايلىنىپ قاپتۇ.

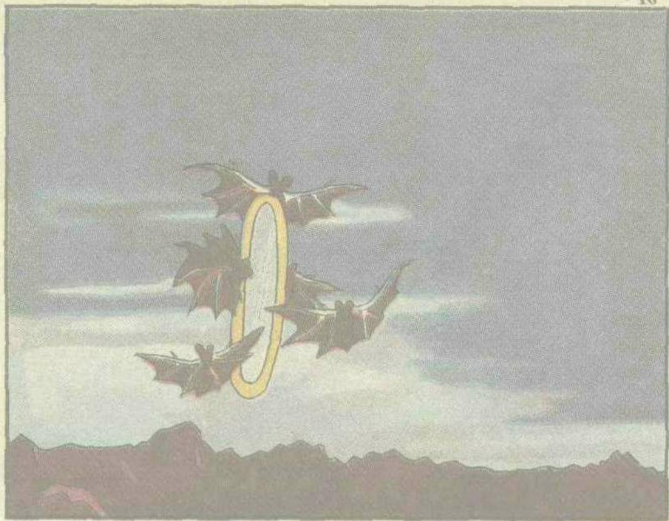
دېئۇ: «كوردۇڭمۇ؟ ئادەتتىكى شەبنەممۇ قىممەتلىك مەرۋايىتىغا
ئايلاندى! ئەگەرسەن ئوزۇڭنى ماڭا قوبۇل قىلساڭ، بۇ نەرسىلەرنى
ساڭا بېرىمەن.» — دەپ ۋاسىلىسەننى ئالداپتۇ.

غەزە پلەنگەن ۋاسلىسا: «ساڭا تېگەمدىم؟ سەن ئەينەككە بىر قاراپ باققىنا!» - دەپ، بىر ئەينەكنى چىقىرىپتۇ - دە دېۋىنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كېلىپ ئۇنىڭ غەلىتە سەت ئەپتىنى ئۆزىگە كۆرسۈ- تۈپتۇ.

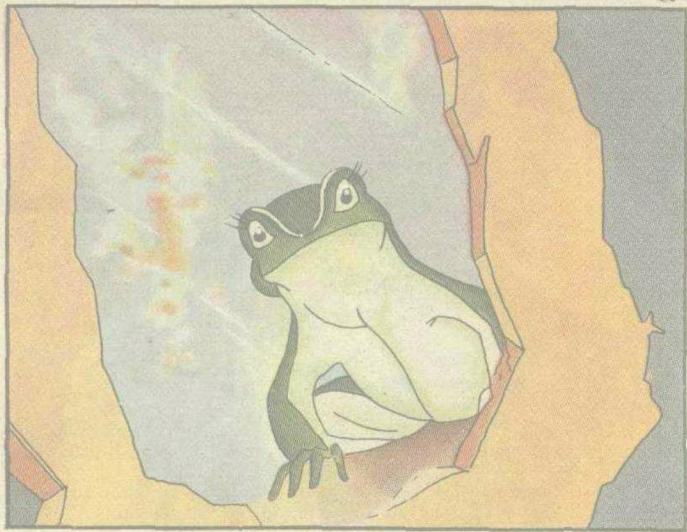
دېۋىنىڭ بۇنىڭدىن خاپا بولۇپ جان - پېنى چىقىپ كېتىپتۇ.
ئۇ ئەينەكنى تارتىپ ئېلىپ، يەرگە ئۇرۇپ پاچاقلاپ تاشلاپتۇ ۋە:
«سەن مېنى سەت دەۋاتامسەن؟ خەير، ئەندى سەنمۇ مېنىڭ ئەي-
نىڭدە ئۈزەڭنى بىر كورۇپ باق!» - دەپتۇ ۋە ئاسمانغا قاراپ:
«قۇللار، مېنىڭ ئەينىڭىمنى تېزدىن كەلتۈرۈڭلەر!» - دەپ ۋاقى-
راپتۇ.

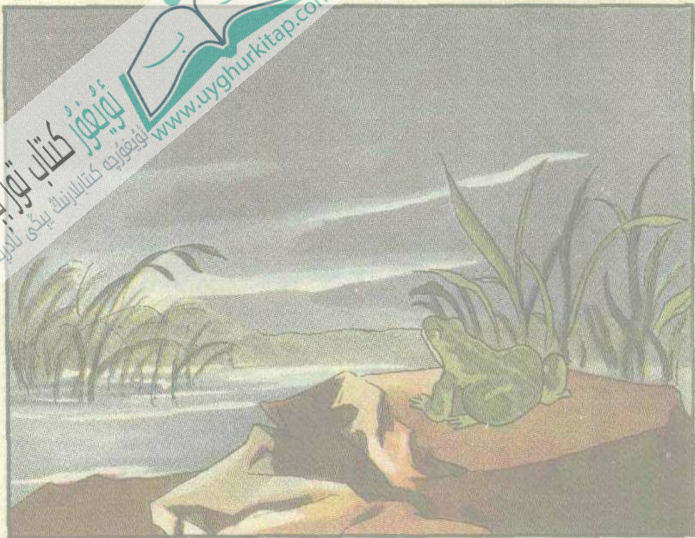
بىر قانچە شەپەرڭ ئاسماندىن بىر سەھرى ئەينىگىنى ئەكىلىپتۇ.

دېۋە: «ژۇرىڭنىڭ بولسا بۇئەينەككە قاراڭ.» — دەپتۇ.
 ۋاسىلىسا خاتىرجەم ھالدا: «قاراپ — قارىماي نىمىكەن.» — دەپ،
 سەھرى ئەينىڭنىڭ ئالدىغا كېلىپ بىر قارىغان ئىكەن، ئوھو...
 ئوزنىڭ قانداق ئوزگۈرۈپ كېتىپ بارغانلىقىنى بىلەلمەي قاپتۇ.

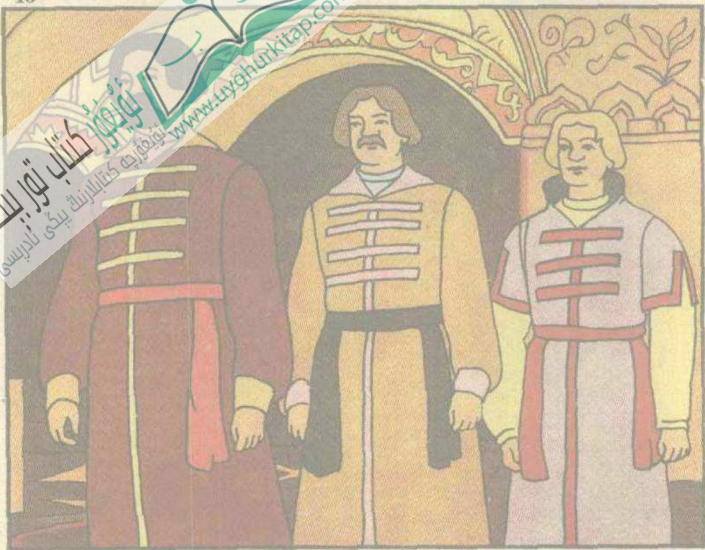
شۇنداق قىلىپ سايىپ جامال ۋاسىلىسا دېۋنىڭ شەھرىسى
بىلەن پاقىغا ئايلىنىپ قاپتۇ.

دېۋە ۋاسىلىسىنى سەرى بىلەن ئۇچ زىل ئۇچ كۈن پاقا
 بولۇپ زۇرۇدىغان، كېچىسىلا ئادەم قىياپىتىگە كىرەلەيدىغان قىلىپ
 قويۇپتۇ. ئۇ، شۇندىن ئىتبارەن سارلىقتا ھايات كۆچۈرۈشكە مەجبۇر
 بۇر بوپتۇ.

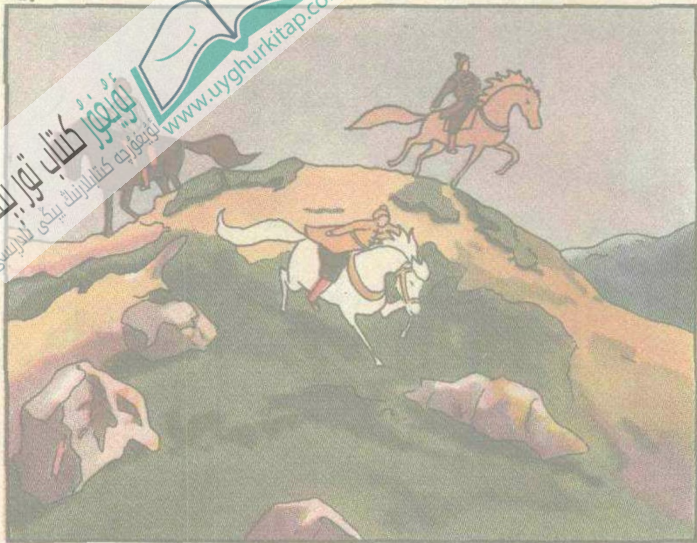
شۇ ۋاختلاردا باشقا بىر شەھەردە بىر پادىشا بار بولۇپ،
ئۇ، ئوردىسىدا ئۈچ ئوغلى بىلەن بىللە ياشايدىكەن.

بىر كۈنى پادىشا ئوغۇللىرىنى چاقىرتىپتۇ.

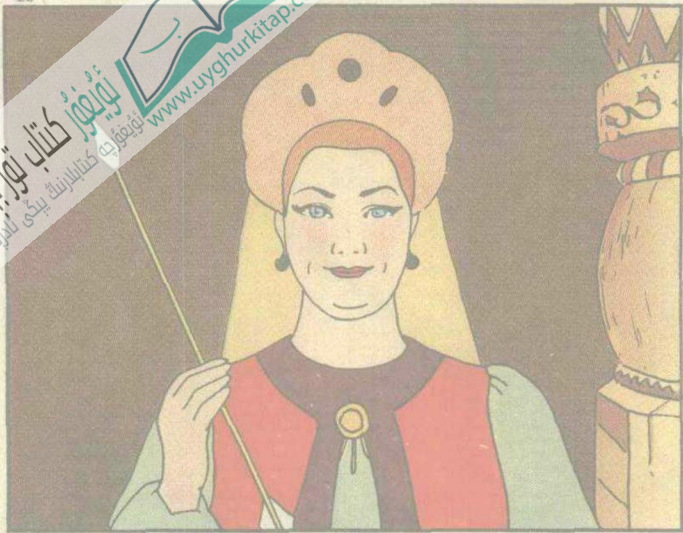
پادشا بۇ ئۈچ ئوغلىغا: «جان - جىگەر بالىلىرىم، ئويلۇنۇڭلار. دىغان ۋاختىڭلار بولۇپ قالدى؛ مېنىڭچە مۇنداق بولسۇن: ھەر - بىرىڭلەر بىردىن ئوقيا ئېلىپ، ئات بىلەن دالغا چىقىپ، ئوقيا ئېتىڭلار، سىلەرنىڭ ئوقۇڭلارنى كىم تېپىۋالسا، شۇ سېلەرنىڭ خوتۇنۇڭلار بولسۇن.» - دەپتۇ.

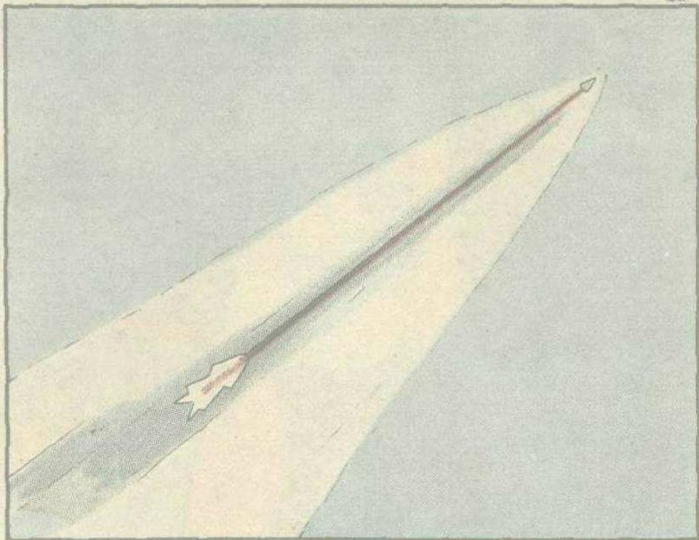
بۇ — ئۈچ شاھزادە پادىشانىڭ ئەمرى بويىچە، ئات بىلەن
دالغا چىقىپ، ھەر قايسى ئوزۇننىڭ ئوقياسىنى ئېتىپتۇ.

تۇنجى شاھزادىنىڭ ئوقى بىر ئاق سۈڭەكنىڭ ھويلىسىغا
چۈشكەن ئىكەن، ئۇنى ئاق سۈڭەكنىڭ قىزى ئاپتۇ.

ئوتتۇرانچى شاھزادىنىڭ ئوقى بىر سودىگەرنىڭ ھويلىسىغا
چۈشكەن ئىكەن، ئۇنى شۇ سودىگەرنىڭ قىزى ئاپتۇ.

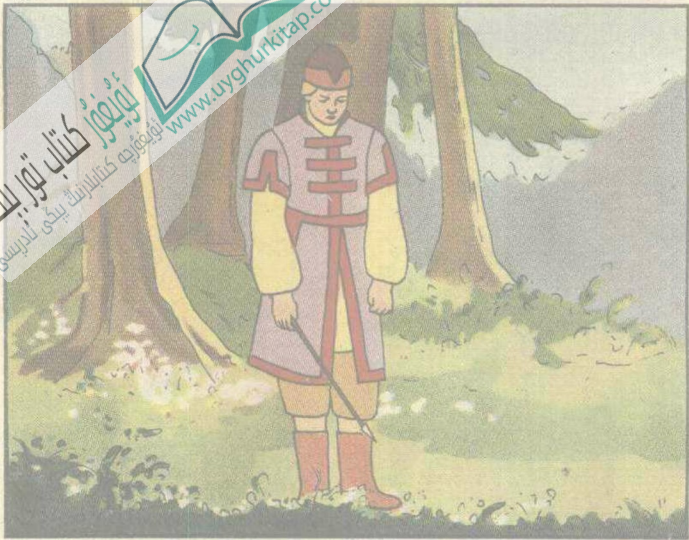
كەنجە شاھزادە... ئۇاننىڭ ئوقى ئۇچۇپ كېتىۋېرىپتۇ.

كەنجە شاھزادە ئىۋان، ئوقنىڭ ئارقىسىدىن ئاتلىق قوغ
 لاپتۇ، ئۇ، نۇرغۇن ئورمانلىقلاردىن، تۈزلەڭلەردىن ئوتۇپ، بىر
 سارلىققا كېلىپتۇ. قارىسا ئاتقان ئوقى بىرپاقىنىڭ يېنىغا چۈشۈپتۇ.
 بۇنى كۆرگەن ئىۋان ئۆزىچە: «مېنىڭ ئويلىنىدىغان قىزىم قەيەر-
 دىكىنە؟» — دەپتۇ.

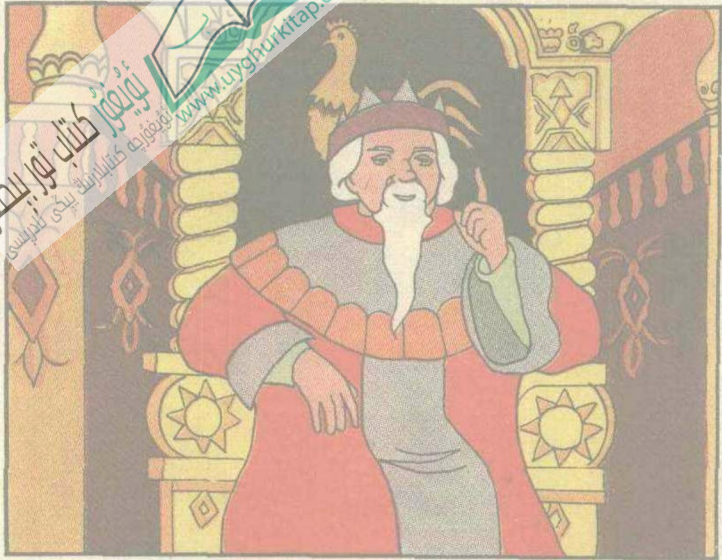
بىردىنلا ئارقىدىن ئاۋاز چىقىپتۇ: «شاھزادە ئىۋان! سىز ئوي-
لىنىدىغان قىز مانا مەن، ئىككىمىز توي قىلايلى!» — دەپتۇ پاقا.

ئىۋان : پاقا بىلەن قانداق تۇرمۇش قۇرارمەن، دەپ ئوي-
 لاپتۇ. لېكىن يەنە: دادامغا ۋەدە بەرگەن ئىدىم، ئەندى شۇ ۋەدەمنى
 ئورۇندۇشۇم كېرەك، دەپ، قەتئىي نىيەتكە كېلىپ: «بويۇتۇم، مەن
 سېنى ئالاي.» - دەپتۇ ۋە پاقىنى ئېلىپ قايتىپتۇ.

ئەرتىسى پادىشاھ زادىلەرگە توي قىلىپ بېرىپتۇ. تۇنجى
شاھزادە ئاق سۆڭەكنىڭ قىزىنى ئاپتۇ. ئوتتۇراڭچى شاھزادە
سۈدىگەرنىڭ قىزىنى ئاپتۇ. كەنجە شاھزادە ئىۋان بېشى توۋەن،
روھى چۈشكەن ھالدا پاقىنى ئەمرىگە ئاپتۇ.

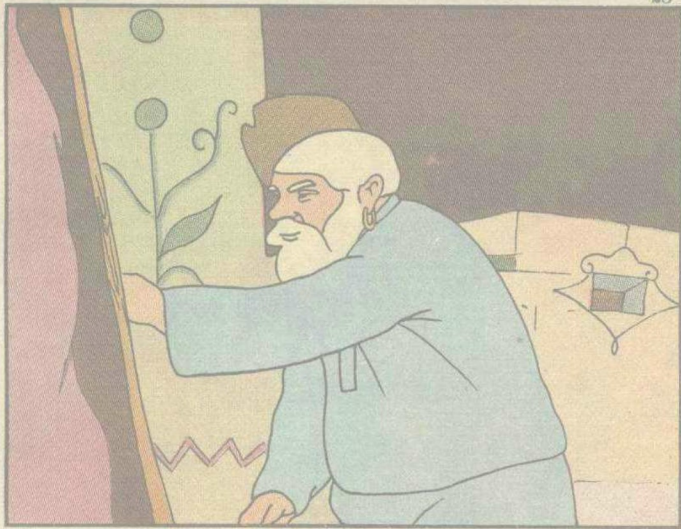
بىر نەچچە كۈن ئۆتكەندىن كېيىن، پادىشا يەنە ئوغۇللىرىنى قىچقارتىپ: «بالىلارم، قايسىڭلارنىڭ خوتۇنى ئۆگنە ئىش قىلالايدىغانلىقى نامەلۇم، شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇلارنىڭ ھەربىرى بىر كېچىدە بىردىن گىلەم توقۇپ كەلسۇن، كورۇپ باقاي.» — دەپتۇ.

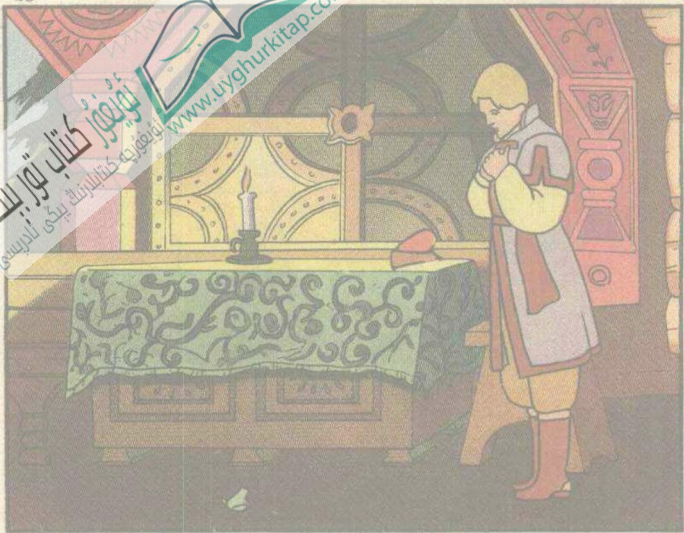
تۇنجى شاھزادە بىلەن ئوتتۇراڭچى شاھزادىنىڭ خوتۇنى كىلەم
 توقۇپ كەلسۇن دېگەن گەپنى ئاڭلاپ، چوڭ ئانىلىرىنى تېپىپ
 كېلىپ، ئۇلارغا، ئەرتە سەھەرگىچە بىردىن كىلەم توقۇپ تاپ-
 شۇرۇسلەر، دەپ بويرۇق بېرىپتۇ.

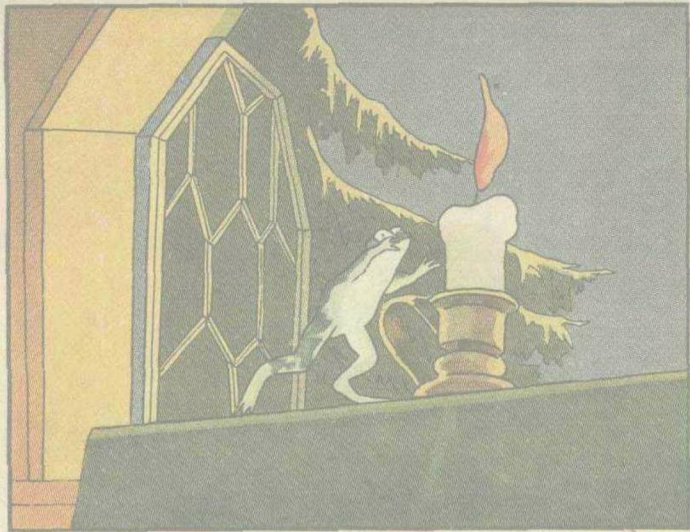
چوڭ ئانىلىرى ھېچنەرسە دېيەلمەي، خوپ دېيىشىپتۇ، لېكىن
ئۇلار يەنە گىلەمنى توقۇشنى خىزمەتكارلىرىغا بويرۇپتۇ.

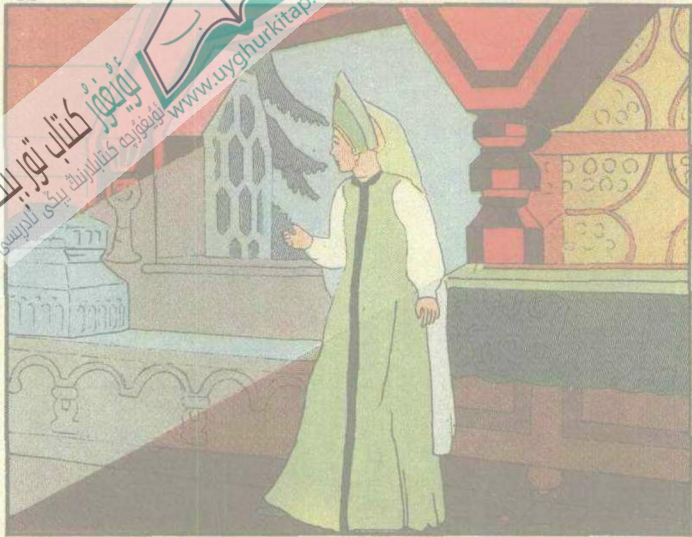
خىزمەتكارلار ئاغزىدا ماقۇل دەپ قويۇپ، كېيىن يەنە گىلەمنى
توقۇشنى ئەسكەرلىكتىن بوشانغان كاندىرا دېگەن بوۋايفى ھاۋالە
قىلىپتۇ. كاندىرا باشقا ئىلاجى تاپالماي، ئۆزى توقۇشقا مەجبۇر بولۇپتۇ.

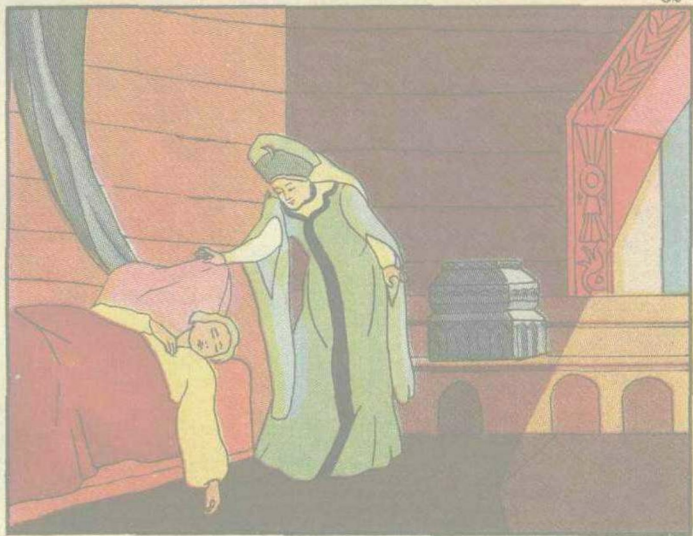
بۇ چاغدا ئىۋان ناھايىتى غەمدە قاپتۇ، بۇ ھالىنى كۆرگەن
 پاقا: «شاهزادە، نېمىشكە غەمكىن بولۇپ قالدىڭىز؟ نېمە بولدى؟» —
 دەپ سوراپتۇ. ئىۋان: «دادام سىزنى بىر كېچىدە بىرگىلەم توقۇپ
 كەلسۇن دەيدۇ.» — دەپتۇ. پاقا: «شاهزادە، سىز ئەندىشە قىلماڭ.
 بالدۇرراق ئۇخلاڭ، ئەتىگىچە مەن بىر ئامال قىلاي.» — دەپتۇ.

ئاخشىمى ئىۋان ئۇخلاپ قالغاندىن كېيىن، پاقا ئاستاغىنە
 دېرىزىگە چىقىپ، چىراقنى ئوچۇرۇپتۇ.

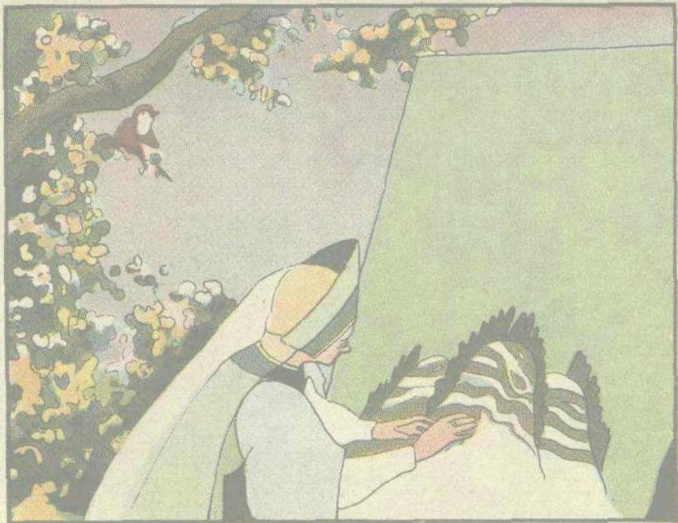
كېيىن يەرگە سەكرەپ چۈشۈپ گۈزەل ۋاسىلىسىغا ئايلىنىپتۇ.
ئەسلىدە بۇ دېۋىنىڭ سېھرىسى بىلەن پاقىغا ئايلانغان ۋاسىلىسى
شۇ ئىدى، ئۇ كېچىسىلا ئادەم قىياپىتىگە كىرالايتتى.

ۋاسىلسا ئىۋاننىڭ يېنىغا كېلىپ، بىردەم مېھرىۋانلىق بىلەن
قاراپ تۇرۇپتۇ.

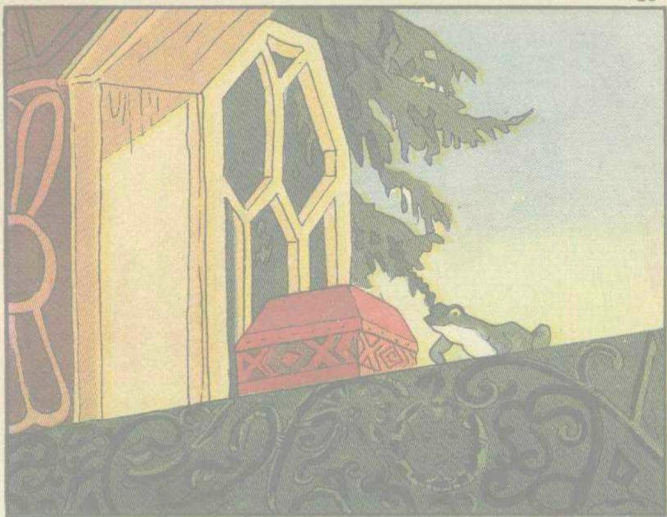
ئاندىن كېيىن، دېرىزە يېنىغا كېلىپ، دېرىزىدىن چۈشكەن
 ئاي شولسىنى ئېلىپ، ئۇنى ئاي ئورلۇق گىلەمگە ئايلاندۇرۇپ،
 تالاغا ئەچىقىپتۇ.

ۋاسىلسا ئاي نۇرلۇق گىلەمنى دەرەخقە ئېسىپ قويۇپ، گىلەمگە
 بىر ئوچۇم توپىنى چېچىپ، قولى بىلەن بىرسىلىغان ئىكەن، ئۇ توپا
 كىچىك - كىچىك تاغلارغا، يايلاققا ۋە قورمانغا ئايلىنىپتۇ.

ۋاسىلسا گىلەم ئۈستىگە بىر يۇتۇم سۇ پۇركىگەن ئىكەن،
 سۇ دەرياغا ئايلىنىپتۇ، قول ياغلىقىنى گىلەمگە تاشلىغان ئىكەن،
 قول ياغلىق قولۇققا ۋە شاھزادە ئىۋانغا ئايلىنىپتۇ. ئۇ يەنە بىر
 يۇدىگەن ئىكەن، قولۇق سۇدا لەپىلدەپ مېڭىپتۇ.

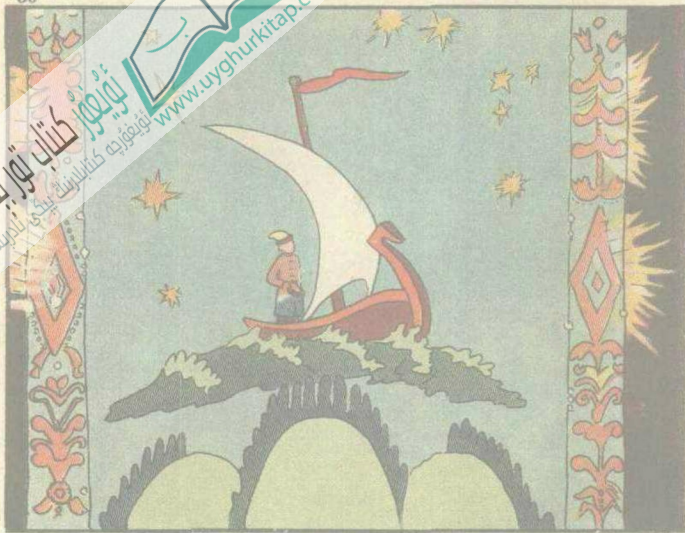
ۋاسىلىسا ئاي نۇرلۇق گىلەمنى پۈتتۈرۈپ بولۇشى بىلەن تاڭمۇ
 ئاتاي دەپ قاپتۇ. شۇڭا ئۆيەنە پاقىغا ئايلىنىپ قاپتۇ. ئەتىگەنلىكى
 ئىۋان ئورنىدىن تۇرغاندىن كېيىن، پاقا: «سويۇملۇڭۇم، گىلەمنى
 تەييارلاپ قويدۇم، ئەندى ئوردىغا ئاپىرىپ بەرسىڭىز.» — دەپتۇ.

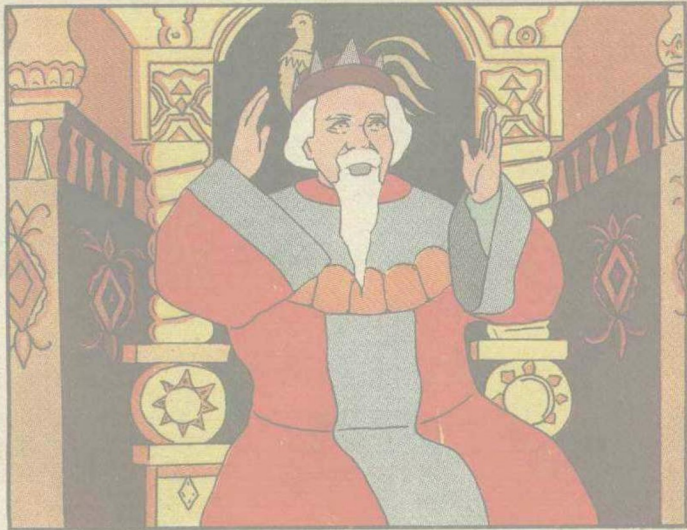
بىردەمدىن كېيىن ، ئاغا - ئىنى ئۇچۇيلەن پادىشاھنىڭ ئالدىغا
 كىرىپتۇ . چوڭ ئوغلى دوغىنىڭ سورتى چۈشۈرۈلگەن بىرگىلەمنى
 ئېچىپ كۆرسۈتۈپتۇ . پادىشاھ : « يامان ئەمەسكەن ، ئېغىلغا ئاچىرىپ
 قويۇڭلار ! » - دەپتۇ .

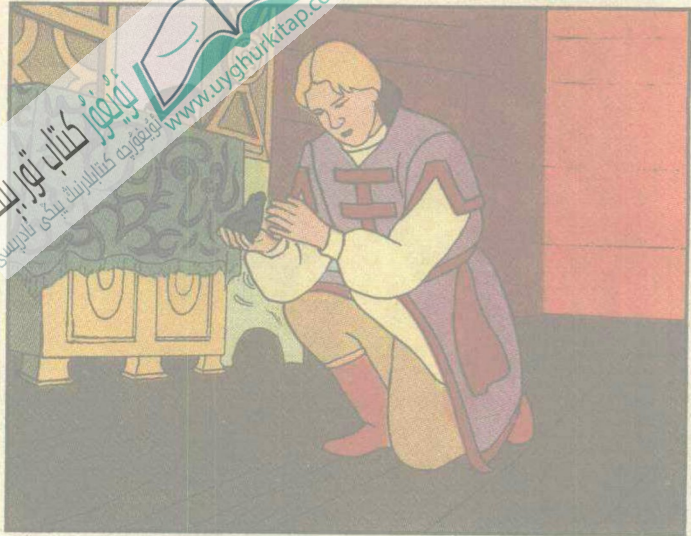
ئوتتۇرانچىسى ئىككى يېلىقنىڭ سورتى چۈشۈرۈلگەن بىر
 گىلەمنى كورسۇتۇپتۇ. پادىشا: «يۈت سۇرتكىلى بولغىدەك، ئىشىك
 ئالدىغا سېلىپ قويۇڭلار!» - دەپتۇ.

ئۇان گىلەمنى يايغان ئىكەن، دەرياسۇيى لەپپە ئىشىپ،
قولۇاق ئۇزۇپ تۇرغىدەك، ئاساندىكى يۇلتۇزلار ئالتۇندەك
نۇر چېچىپ تۇرغىدەك.

پادشا ھەيران بولۇپ: «پاھ! ئەجايىپ چىرايلىق گىلەم ئىكەنە، مەن بۇنداق چىرايلىق نەرسىنى تەمۈشۈۋاختىقچە كورۇپ باقمىغان ئىدىم،» — دەپ خوشاللىقىدىن ئىچاۋاك چېلىۋېتىپتۇ. شۇنىڭ بىلەن پادشا شۇكۇنى كەشتە ئوردىدا زىياپەت بەرمەكچى بولۇپ، ئوغۇللىرىغا: خوتۇنلىرىڭلارنى بىللە ئەكىلىڭلار، دەپتۇ.

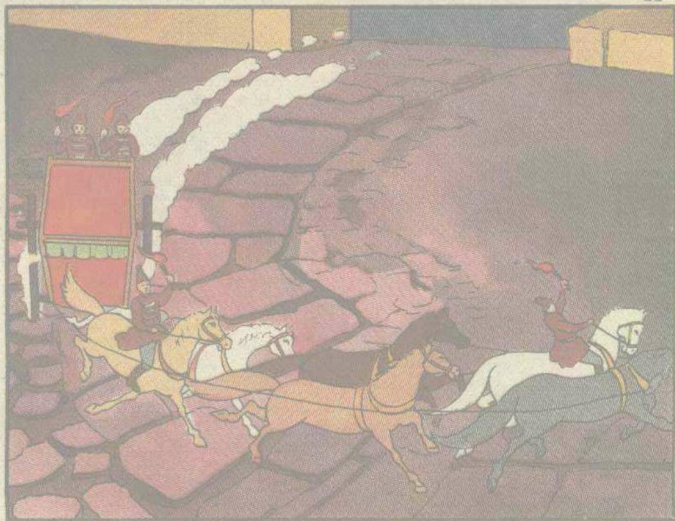
ئۇ ئۆزى غەمگىن ھالدا قايتىپ كېلىپ، پاقىغا: دادام بۇگۈن
 ئاخشام سېنى زىياپەتكە ئېلىپ كەل دەيدۇ؛ پاقىنى خوتۇنۇم
 دەپ كىشىلەرنىڭ يۈزىگە قانداقمۇ قارارمەن، دەپ ھەسرەتلىنىپتۇ.
 پاقا: «ئەندىشە قىلماڭ، سىز ئالدىدا بېرىڭ، مېنى، ئارقامدىن
 كېلىدۇ دەپ قويۇڭ.» — دەپ ئۇ ئاقىغا قەسەللى بېرىپتۇ.

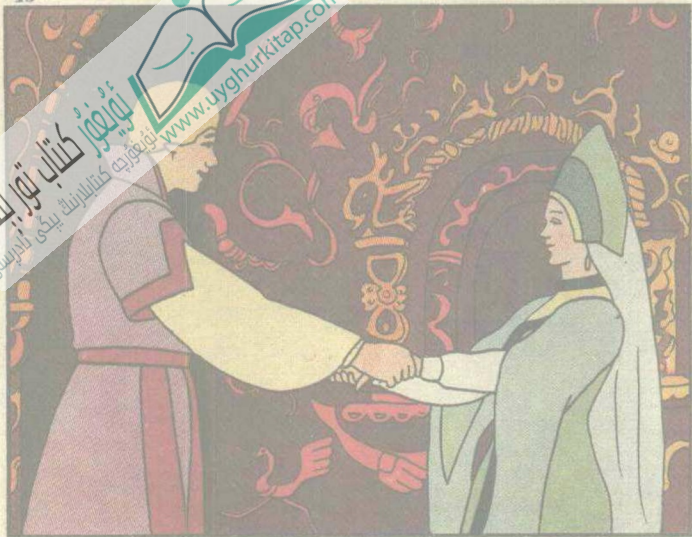
ئاخشىمى زىياپەت باشلىنىپتۇ، تۇنجى شاھزادە بىلەن ئوتتۇ-
 رانچى شاھزادە ئۆز خوتۇنلىرى بىلەن زىياپەتكە كېلىشىپتۇ، ئۇان
 بولسا بىرچەتتە غەمكىن ھالدا يالقۇز ئولتۇرۇپتۇ.

تۇنجى شاھزادىنىڭ خوتۇنى: «سىز نىمىشكە خوتۇنىڭىزنى ئېلىپ
كەلمىدىڭىز؟ ياغلىققا ئوراپ ئەپ كەلسىڭىز بولمامدۇ؟... ھا- ھا-
ھا!...» دەپ، ئىۋانىنى مازاقلاپ كۈلۈپتۇ. ئوتتۇراڭچى شاھزا-
دىنىڭ خوتۇنى: «ئۇ سايىپ جامالىنى نەدىنىمۇ تېپىپ كەلگەنسۇ،
بەلكىم ئۇنى تاپىمەن دەپ پۈتۈن سازلىقلارنى ئوڭ- تەتۈر قىلىپ
ۋەتكەنسۇ؟» دەپ تېخىمۇ مازاق قىپتۇ.

دەل شۇ ۋاختتا ئوردا ئالدىدا ئات ئاۋازى ئاڭلىنىپتۇ، قارى-
غىدەك بولسا ۋاسىلىسا ئۈچ جۈپ ئارغىماق قوشۇلغان، كېلىشكەن
بىر ھارۋىغا ئولتۇرۇپ، ئوردا ئالدىغا كېلىپتۇ.

ۋاسىلىسا ھارۋىدىن چۈشۈپ، مەھمانخانىغا كىرىپ، ئىۋانغا: «مەن
سەزنىڭ خوتۇنىڭىز ۋاسىلىسا بولۇمەن، كېچىكىپ قالدىم، ئەپۇقىلىڭ،
ئاتىڭىز بىلەن كۆرۈشۈش ئۈچۈن، جابدۇتۇشقا توغرى كەلدى.» —
دەپتۇ.

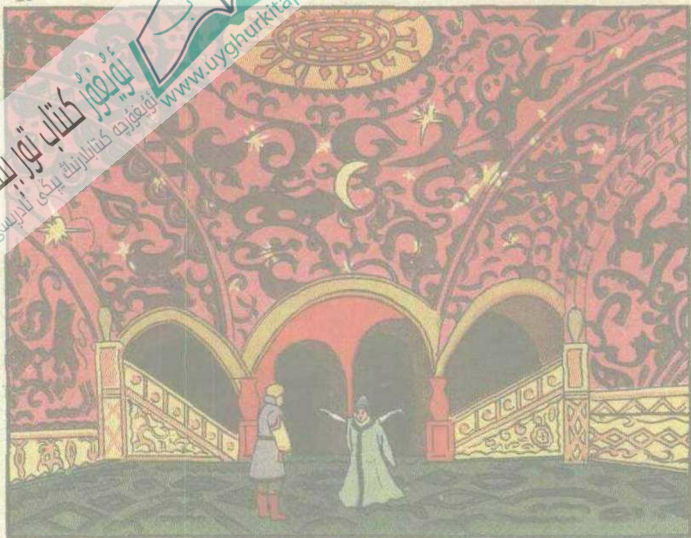
زىياپەت باشلانغاندا ۋاسىلىسا بىلەن ئىۋان قەدەم كۆتۈرۈشۈپتۇ.

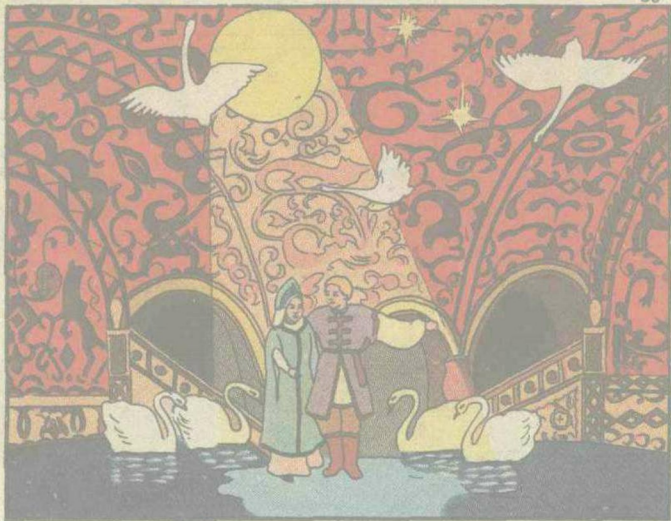
قىزىق گەپ: ۋاسىلىسا ئېشىپ قالغان غاز ئۈستىخانلىرىنى ۋە
ھاراقلارنى يېگىنىڭ ئىچىگە توكۇپتۇ.

چوڭ شاھزادىنىڭ خوتۇنى بىلەن ئوتتۇراڭچى شاھزادىنىڭ
خوتۇنىمۇ ۋاسىلىسىنى دوراپ، ئۆستىخان ۋە ھاراقلارنى يېگىنىڭ
ئىچىگە توكۇپتۇ.

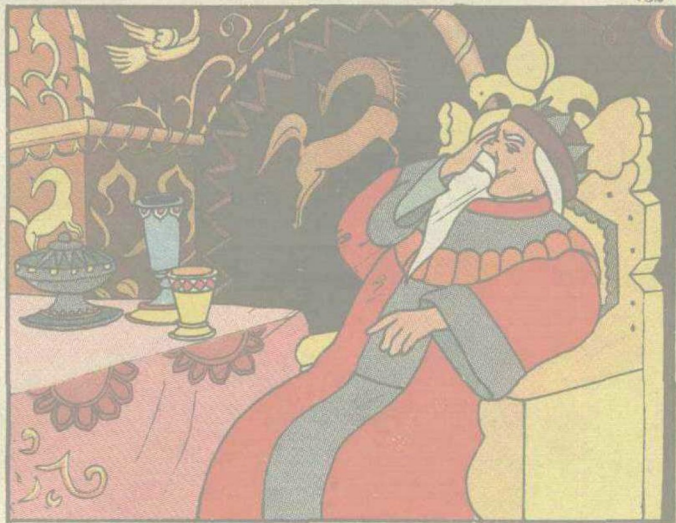
ۋاسىلىسا بىلەن ئىۋان ئۇسۇل ئويناشقا باشلاپتۇ . ۋاسىلىسا
قولدىكى بىلەزۇك بىلەن ئۈزۈكلىرىنى ئاسمانغا بىر ئاتقان ئىكەن ،
ئاي ۋە يۇلتۇزلارغا ئايلىنىپ زالىنى گۈزەللەشتۈرۈۋېتىپتۇ .

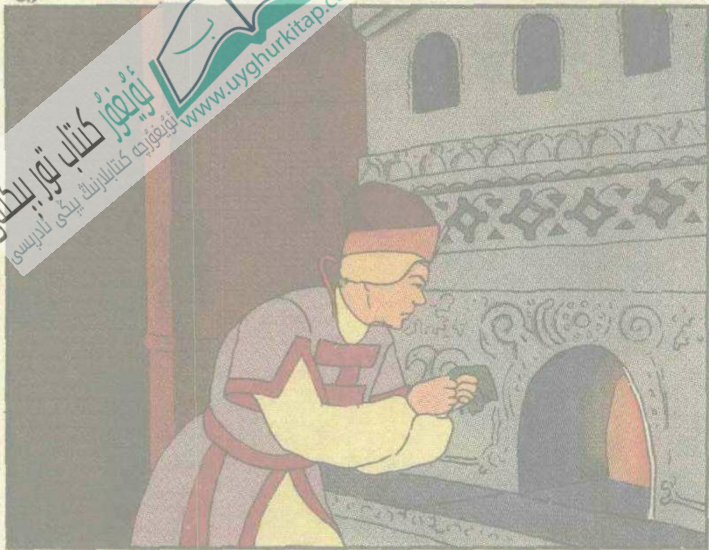
ۋاسىلسا بايقى يېڭىدىكى ئۈستىخانلارنى ئاسمانغا بىر ئاتقان
ئىكەن، نۇرغۇنلىغان گۈزەل غازلارغا ئايلىنىپتۇ. ئۇ يەنە بىر ئور-
گۈلۈپ بايقى ھاراقلارنى تۈككەن ئىكەن، يەردە رىياغا ئايلىنىپتۇ
ۋە غازلار خوشال ھالدا سۇدا ئۈزۈشكە باشلاپتۇ.

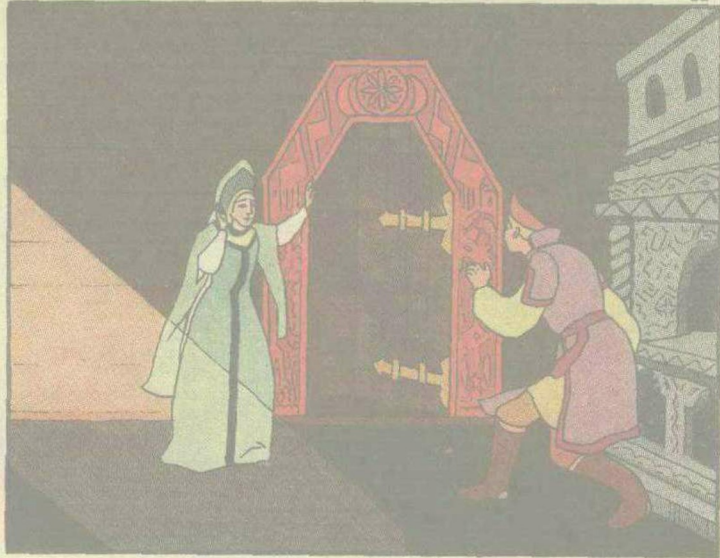
ۋاسىلىسا ئۆسۈل ئويناپ بولغاندىن كېيىن، تۇنجى شاھزادىنىڭ
خوتۇنى بىلەن ئوتتۇراڭچى شاھزادىنىڭ خوتۇنى ئۆسۈل ئويناشقا
باشلاپتۇ.

بۇ ئىككىۋىلەننىڭ ئۇسۇل ئوينىۋېتىپ ئاتقان ئۇستىخانلىرى ۋە
 چاچقان ھاراقلىرى پادىشانىڭ باش - كۆزىگە چېچىراپ چۈشۈپتۇ.
 پادىشا دەرھال: «سويۇملۇك كېلىنلىرىم! بەس، ئويناشنى توخ
 تۇتۇڭلار!» — دەپ ۋاقىراپتۇ.

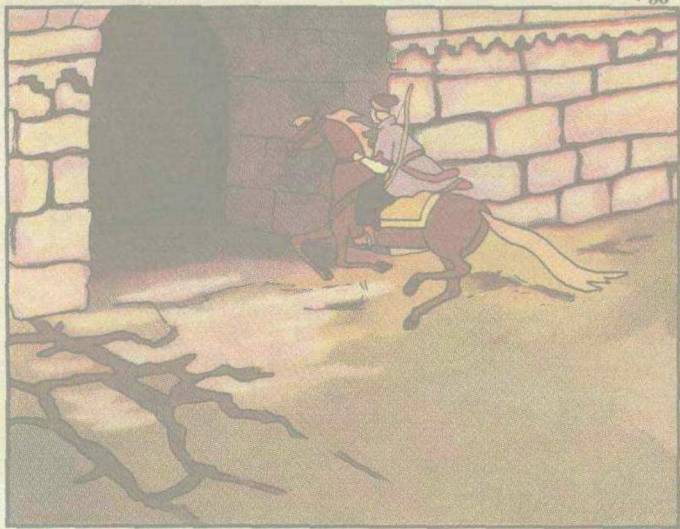
شۈپەيتتە ئىۋان ۋاسىلسانى ئەبەدىل - ئەبەت پاقىغا ئايلاندۇر -
 ماسلىق ئۈچۈن، دەرھال ئويىگە قايتىپ كېلىپ، پاقىنىڭ پوستىنى
 مەشكە قاشلىۋېتىپتۇ.

ۋاسىلىسا ئۆلگۈرەلمەپتۇ ۋە مەيۇسلەنگەن ھالدا: «ئىۋان، چاتاققا
 يولۇقتىڭىز! ئەگەر ئۈچ كۈن تەخىر قىلغان بولسىڭىز، ئومۇرۋايەت
 سىزنىڭ بولغان بولاتتىم! ئەندى ئىش چاتاق بولدى، خەير،
 ئىسىڭىزدە بولسۇن، مېنى ژىراق يەردىكى دېۋە ماكانغا بارسىڭىز
 شۇ يەردىن تاپسىز، خەير ئىۋان.» — دەپتۇ.

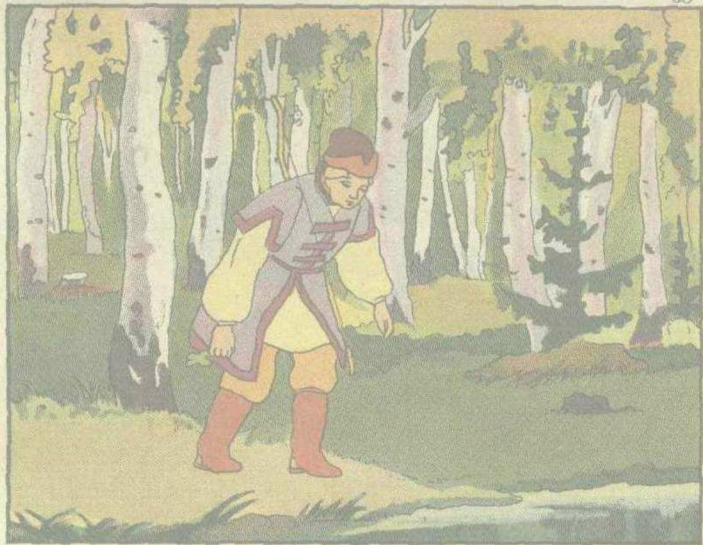
ۋاسىلىسا ئىۋان بىلەن خوشلاشقاندىن كېيىن، دەرھال غازغا
 ئايلىنىپ، ئۇچۇپ كېتىپتۇ.

ئۇن پۇشايمان يەپ، ئالدىراپ - تىنەپ، دەرھال دۇلدۇلغا
 مىنىپ، ۋاسىلىسانىڭ كەينىدىن قوغلاپ مېڭىپتۇ.

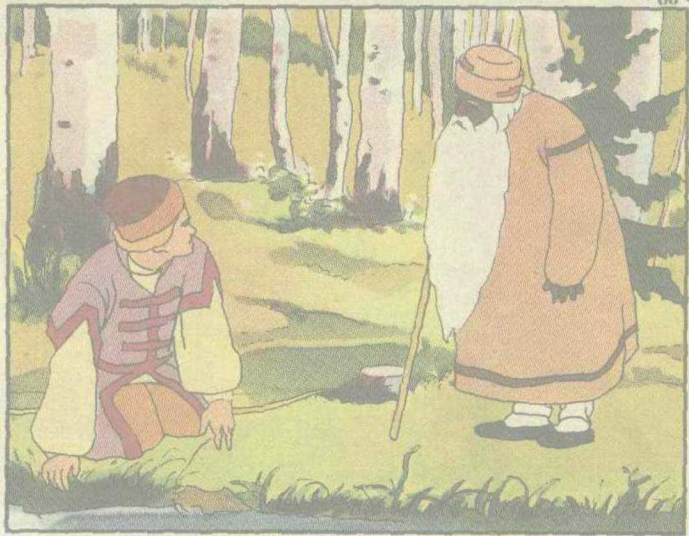
ئىۋان ئۇرغۇن يول بېسىپتۇ، بىر جاڭگالغا كەلگەندە قاتتىق
 جۇدۇنگە يولۇقۇپ، دۇلدۇلى توڭلاپ ئولۇپ قاپتۇ.

ئۇان دۇلدۇلدىن ئايرىلىپ، پىيادە مېڭىپتۇ. ئورغۇن يوللارنى
 بېسىپ، بىر ئۈستەك بويغا كېلىپ قاپتۇ، ئۇ، ھەم ئاچ ھەم
 ئۈسۈز بولغانلىقتىن بۇ ئۈستەككە سۇ ئىچمەكچى بوپتۇ.

شۈپە يىتتە، سۇدىن دېۋىلەر ماكانى كورۇنۇپتۇ، قارىسا ئالتۇن
 مۇنار ئىچىگە بەنت قىلىنغان ۋاسىلىسا : «مۇڭلۇق ناخشام، بېرىپ
 ئىۋانغا يەتكىن، ئۇ ھەسرەت چەكمىسۇن.» — دەپ ناخشىسىنى ئاياغ
 لاشتۇرۇپلا كوزدىن غايىپ بوپتۇ.

دەل شۇچاغدا، بىر بوۋاي كېلىپ قاپتۇ، ئۇ ئۇاننىڭ كوڭ
 لىدىكىنى بىلىدىكەن، ئۇانغا ئىچى ئاغرىپ: «شاھزادە ئۇان! سىز نىمە
 ئۈچۈن پاقىنىڭ پوستىنى كويدۇرۇۋېتىسىز؟ ئوزىڭىز كە يىگۈزمىگەن
 دىن كېيىن، ئۇنى سالدۇرۇۋېتىشىڭىز توغرى ئەمەس ئىدى.» — دەپتۇ.

بوۋاي سوزنى توگۈتۈپ، ھاسسىنى ئۈشتۈپتۇ - دە، ئاچماق
ئۈچىنى يەرگە قويۇپ، ئۈچىغا بىرتۇپ موگۇنى ئۇزۇپ كەيكۈزۈپتۇ.

بوۋاي قولنى يەردىكى ھاسىدىن ئېلىشقا، ھاسىغا بىردىنلا
 جان كىرىپتۇ، ئۇتاختاپ ئويناقتاپتۇ. بوۋاي ئۇانغا: «بۇ ياغاچ سىزگە
 يول باشلاپ بېرىدۇ، بۇقەيەرگە ماڭسا، شۇيەرگە بېرىڭ.» — دەپتۇ.

بوۋاي سوزنى تۈگەتكەندىن كېيىن، ياغاچ ئالغا قاراپ مېڭىپتۇ.
 ئىۋان بوۋايفى رەھمەت ئېيتىپ، ياغاچنىڭ كەينىدىن مېڭىپتۇ.

ئۇن ماڭا - ماڭا، بىر يەرگە بارغاندا بىر ئېيىققا يولۇقۇپ
 قاپتۇ - دە، بۇنى قارىغا ئېلىپ ئاتماقچى بوپتۇ.

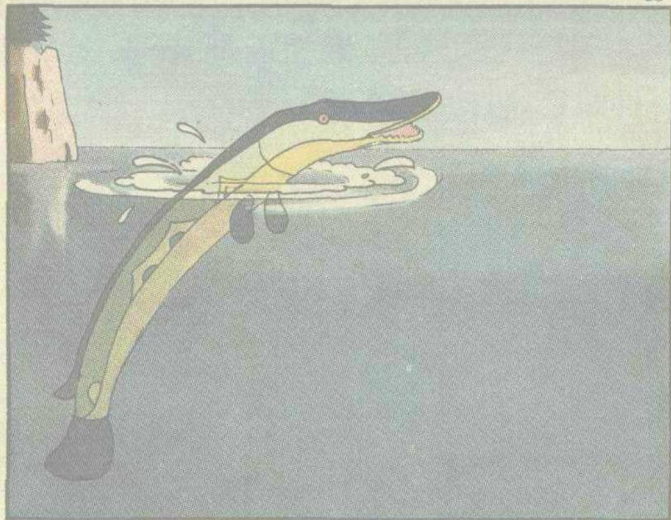
ئېيىق: «شاھزادە ئىۋان مېنى ئاتماڭ، بالىلىرىمغا ئىچكىز ئاغۇر
سۇن! سىزگە كېرەك بولۇپ قالۇرمەن.» — دەپ يېلىنىپتۇ.

ئۇان ئېيىقىنى قويۇۋېتىپ، يەنە ياغاچنىڭ ئارقىسىدىن مېڭىپ
تۇ، بىر يەرگە بارغاندا، بىر قېرى يورىگە يولۇقۇپتۇ. ئۇان ئونى
ئاتماقچى بولغاندا، بورى: «مېنى ئولتۇرمەڭ، بالىلىرىمغا ئىچىڭىز
ئاغرىسۇن، كېيىن ئەسقىتىپ قالۇرمەن.» — دەپ يالۋۇرۇپتۇ.

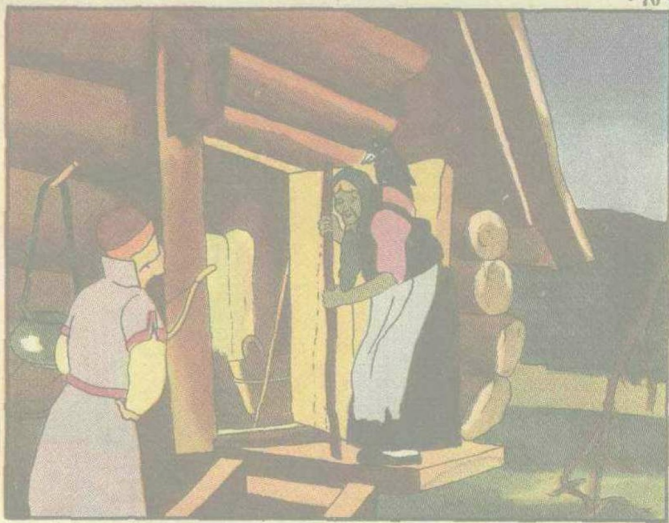
ئۇان بورىنى قويۇۋېتىپ يەنە ياغاچنىڭ كەينىدىن ماڭا.
ماڭا، بىر دەرەخكە ئولتۇرغان قۇشقا يولۇقۇپتۇ. ئۇان ئۇنى
ئاتماقچى بولغاندا، قۇش: «بالىلىرىمنى يېتىم قىلىماڭ! مېنى
ئاتماڭ، كېرەك بولۇپ قالۇرمەن.» — دېيىپ يالۋۇرۇپتۇ.

ئىۋان قۇشنى قويۇپ يېرىپ يەنە ياغاچنىڭ كەينىدىن مېڭىپتۇ،
 بىر دېڭىز ياقىسىغا يېتىپ كېلىپ، تۇر ئىچىدە تۇرغان بىر كىچىك مۇككا
 يېلىقنى كۆرۈپ قاپتۇ. يېلىقنىڭ ئانىسى دېڭىزدە تۇرۇپ: «شاھزادە
 ئىۋان، تۇر ئىچىدىكى بالامنى قۇتۇلدۇرۇپ قويسىڭىز! بىر كۈنى
 ئەمەلىيەتتە قالۇرمەن.» - دەپ يالۋۇرۇپتۇ.

ئۇان چوڭ بېلىقنىڭ سوزنى قوبۇل كورۇپ، بېلىقنىڭ بالىسىنى
توردىن ئېلىپ، دېڭىزگە قويۇۋېتىپتۇ.

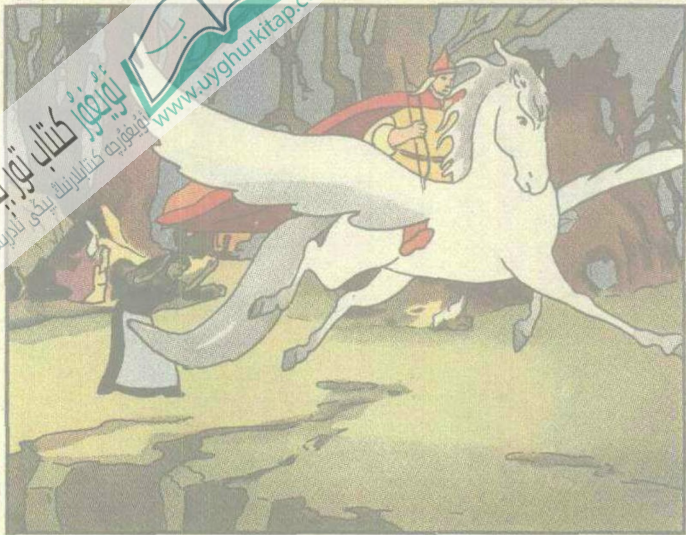
ئىۋان ياغاچنىڭ ئارقىسىدىن بىر ئاز ماڭغاندىن كېيىن « بىر
 ئوينىڭ ئالدىغا كەلگەندە، » ياغاچ يۇقۇلۇپ كېتىپتۇ. بۇ ئوينىدە بىر
 جادىگەر موماي بار ئىكەن، ئۇ، ئىۋاننى قىزغىن كۈتۈۋەپتۇ. ئىۋان
 شۇ يەردە بىر كۈن قۇتۇپتۇ.

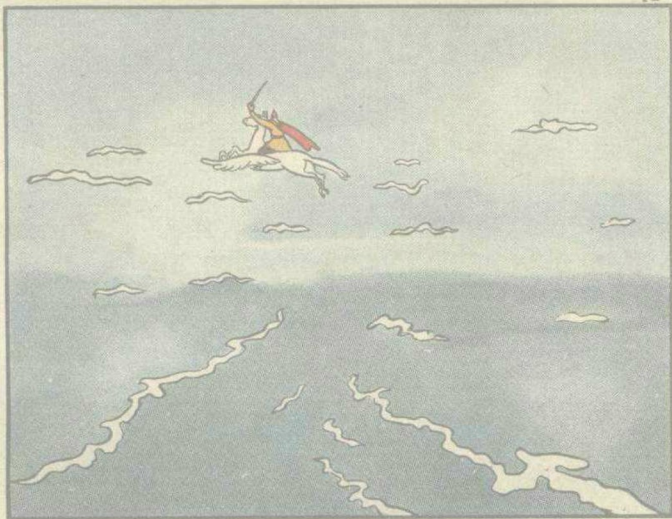
ئەتىسى سەھەردە موماي ئىۋانغا بىر قۇر جەڭ كىيىمى كە يىگۈزۈپ،
 بىردائە خەنجەر بېرىپ: «ۋاسىلىسانى تېپىش ئاسان ئەمەس، دېۋە
 چېقىلغىلى بولمايدىغان نەرسە. ئەمما مەن سىزگە ياردەم قىلىمەن،
 ئۇنىڭ بىلەن مەن ئۇزۇندىن بېرى ئۈچەكشىپ قالغان» — دەپتۇ.

موماي ئىوانغا: «بىرتال ۋىگنە بار، ئۇنىڭ بىلەن دېۋىنى ئول-
تۇرۇش مۇمكىن. ئۇ ۋىگنە ئوردەك تۇخۇمنىڭ ئىچىدە. ئوردەك
تۇخۇمى ئوردەكنىڭ قوسىغىدا. ئوردەك بىر توشقاننىڭ قوسىغىدا.
توشقان قۇلۇپلانغان ساندۇقنىڭ ئىچىدە. ساندۇق بىر چىنارغا
ئېسىغلىق.» — دەپتۇ.

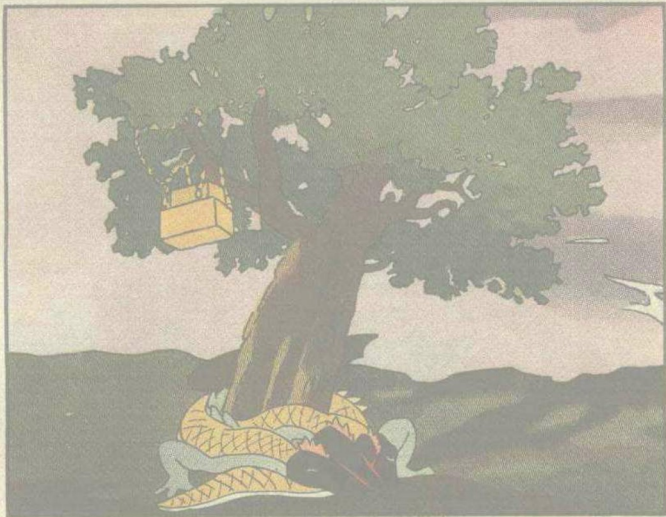
موماي ئىۋانغا ياردەم بېرىش ئۈچۈن، دەرەخ توۋىگە بېرىپ
 بىر ئىسقىرتىپتىكەن، بىر دۈلدۈل پەيدا بوپتۇ، ئىۋاننى شۇ ئاتقا
 مىنگۈزۈپ يولغا سەپ قويۇپتۇ.

ئۇان دۇلدۇلنى منىپ، موماي كورسەتكەن دېڭىزگە قاراپ
ئۇچۇپتۇ .

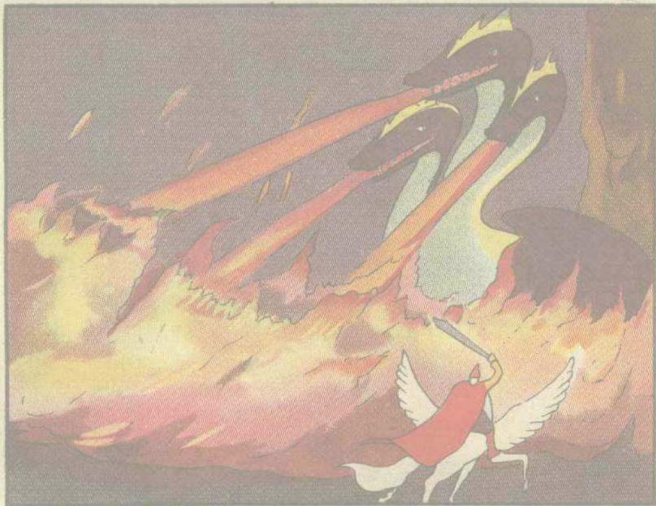
بۇ ۋاختتا دېۋە ئىۋاننىڭ ھەركەتلىرىنى سەھرى ئەينىگىدىن
كورۇپ، ناھايىتى ئاچچىقلىنىپتۇ. ئۇ قەھرى - غەزىۋى بىلەن: «ھە،
كەمپىر چوچۇرىنى خام سانسما، ئىۋان كەلگەن بىلەنمۇ قورقمايمەن،
ئۈچ باشلىق ئەژدە رھايىم چىناردىكى ساندۇقنى مۇھاپىزەت
قىلدۇ!» - دەپتۇ.

بۇ، ئارالدىكى ساندۇق ئېسىقلىق چىنار. چىنارنىڭ ئاستىدا ئۈچ
باشلىق ئەژدەرها ئاغزىدىن ئوت چىقىرىپ، چىنارنى ژىراقتىن
مۇھاپىزەت قىلىپ تۇرۇدىكەن.

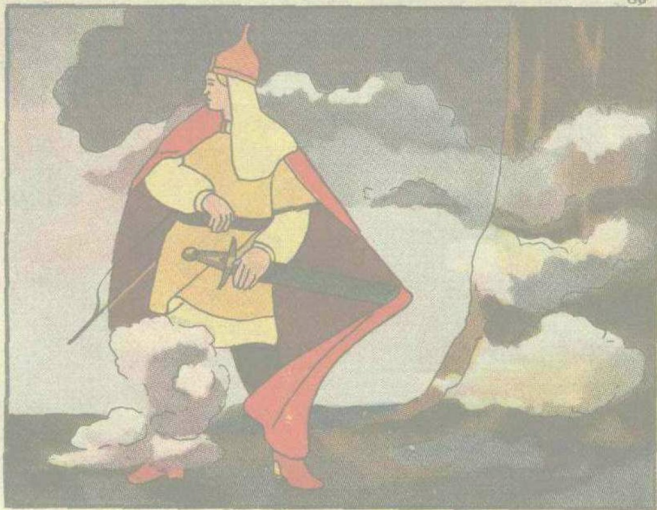
باتۇر ئىۋان كېلىپ، ئوت ئىچىدىن باتۇرلارچە ئۇچۇپ ئوتۇپتۇ.

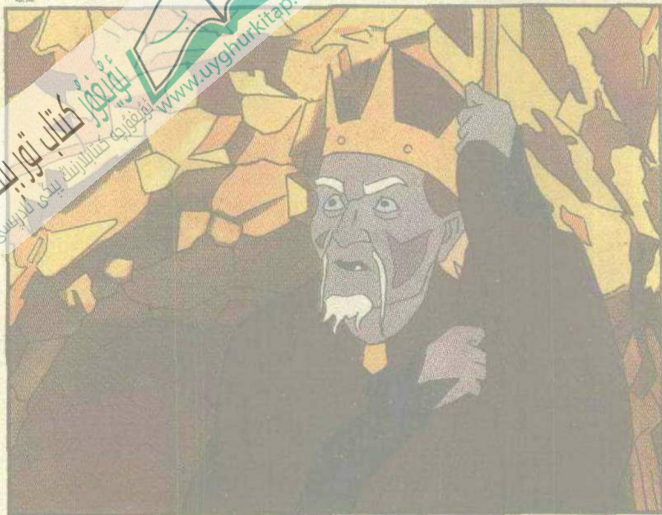
ئۇان چىنارنىڭ يېنىغا چۈشۈپتۇ. ئۈچ باشلىق ئەۋدەرما ئاغزى
 دىن ئوت چىقىرىپ ئۇاننى ئالغا باستۇرماپتۇ.

ئىۋان ئەۋدەرھانىڭ قېشقا كېلىپ، بىردەمدە ئۇنىڭ ئىككى
 بېشىنى كېسىپ تاشلاپتۇ. شۇنىڭ بىلەن ئوت خېلى ئاجىزلاپ
 كېتىپتۇ، لېكىن ئەۋدەرھانىڭ قەپ قالغان بىر بېشى يەنە ئوت
 چېچىرتىپ تۇرۇپتۇ .

ئۇ ئۆز دەريھانىڭ ئاخىرقى بېشىنى كېسىپ بولۇپ، خەنجەرنى
غۇلاپقا سەپتۈ.

دېۋە ئوز ئەۋدە رھاسىنىڭ يوقۇتۇلغانلىقىنى كورۇپ، دەرغەزەپ بىلەن: «يارايسەن شاھزادە ئىۋان، لېكىن، قانداق بولمىسۇن، گوزەل ۋاسىلىسىنى ساڭا كورسەتمەيمەن.» — دەپتۇ.

دېۋە ۋاسىلىسا بەنت قىلىنغان يەرگە كېلىپ، ھاسسىنى ۋاسىلىسا -
 نىڭ پېشىغا بىر تەككۈزۈپتىكەن، ۋاسىلىسا، ئاستا - ئاستا، ئالتۇن
 ئادەمگە ئايلىنىپ قاپتۇ.

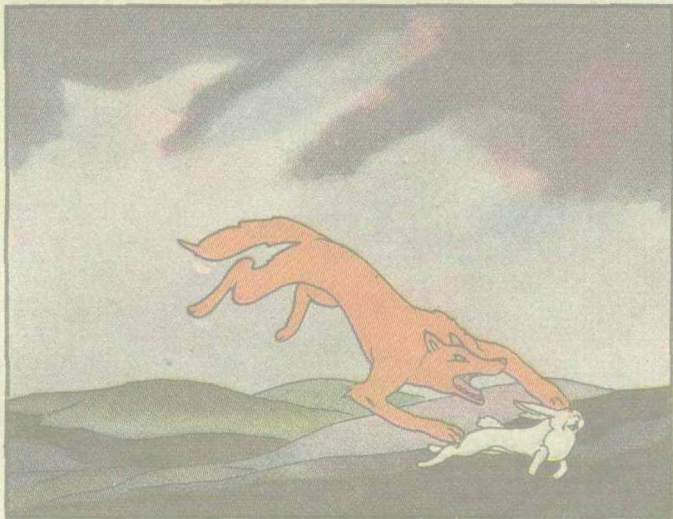
ئۇ ئۆچ باشلىق ئەژدە رھانى يوقاتقاندىن كېيىن، چىنار-
 دىكى ساندۇقنى ئالماقچى بولۇپتۇ. لېكىن چىنار ناھايىتى ئىگىز
 ئىكەن. ئۇ ئۆز پۈتۈن كۈچى بىلەن ئىتىرىپ كورۇپتۇ، ھېچنەرسە
 قىلالماپتۇ.

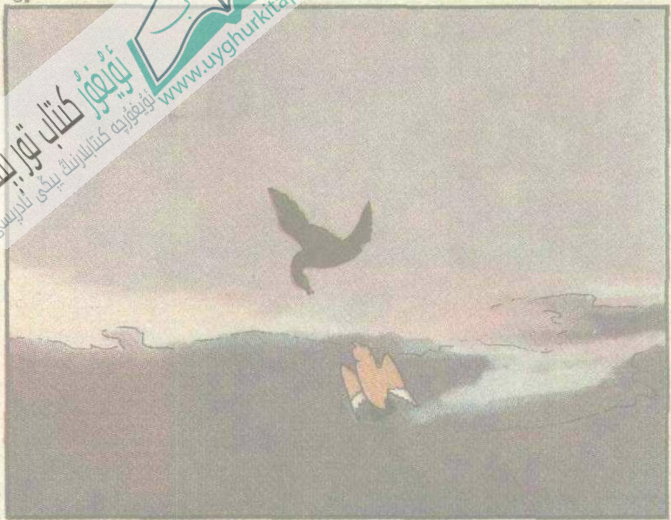
دەل شۇچاغدا ئېيىق يېتىپ كېلىپتۇ. ئۇ كۈچلۈك بولغاچقا،
ئۇانغا ياردەملىشىپ، چىنارنى ئۇقتىپ بېرىپتۇ.

چىناردىكى ساندۇق يەرگە چۈشۈپ چىقىلىپتۇ. ئۈستۈمۈت،
 ئۇنىڭ ئىچىدىن بىر توشقان چىقىپتۇ.

بۇ توشقان ئۇشقا ئىدەك زۇگۇرۇپتۇ. ئىۋان يېتىشەلمەي تۇرغىنىدا،
 بۇرى يېتىپ كېلىپ، تۇتۇشۇپ بېرىپتۇ.

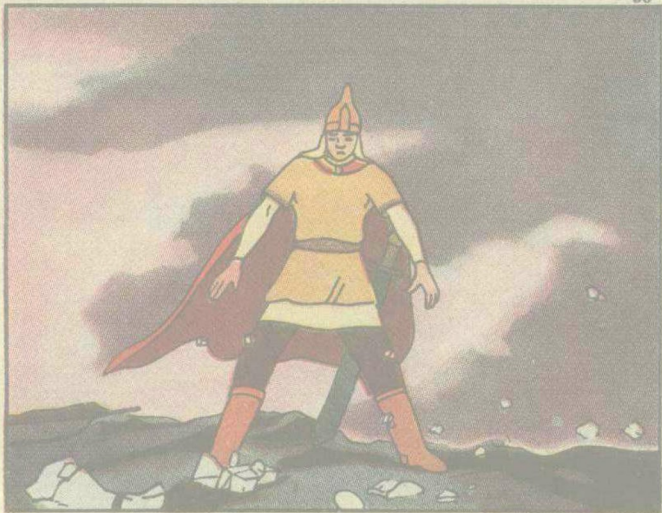
لېكىن، توشقان بىردىنلا ئوردەككە ئايلىنىپ ئۇچۇپ كېتىپتۇ
 ئۇ ئۇ ئوقيا بىلەن ئاتماقچى بولغاندا، بىر قۇش كېلىپ ئوردەكنى
 ھۆركۈتكەن ئىكەن، ئوردەكنىڭ قۇرسىغىدىكى تۇخۇم يەرگە
 چۈشۈپ كېتىپتۇ.

ئوردەك تۇخۇمى يەرگە چۇشۇپلا دۇمۇلاپ كېتىپ بارغىدەك؛
 ئىۋان ئارقىسىدىن شۇنچە قوغلاپمۇ يېتىشەلمەيتۇ، ئاخىرى تۇخۇم
 دېڭىزگە چۇشۇپ كېتىپتۇ .

ئۇان قانداق قىلىشنى بىلمەي تۇرغىنىدا، ئۇ تۇخۇمنى
دېڭىزدىكى مۇككا بېلىق چىشلەپ چىقىپ ئۇانغا بېرىپتۇ.

لېكىن ئۇ تۇخۇم قاشتەك چىڭ ئىكەن، ئۇان تاش بىلەن
 ئۇرۇپتىكەن، تاش پارچىلىنىپ كېتىپتۇ؛ تۇخۇم ھېچنەرسە بولماپتۇ.

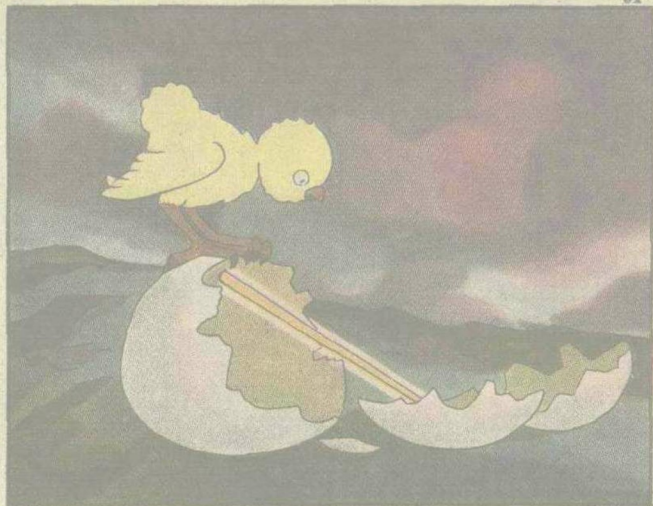
شۇنچاغدا، دېۋە ئىۋاننىڭ ئوردەك تۇخۇمنى قولىغا چۇشۇرۇپ،
ئالغانلىقىنى سەھرى ئەينىكى بىلەن كۆرۈپ، ھودۇقۇپ قاپتۇ،
ئۇ بىر سىلكنىپلا چوڭ بىر قۇزغۇنغا ئايلىنىپ، بىر توپ كىچىك
قاغلارنى ئەگەشتۈرۈپ، ئىۋاننى چوقۇپ ئولتۇرۇش نىيىتىدە
ئۇچۇپ كېتتۇ.

ئۇان قۇزغۇننىڭ ئۇچۇپ كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ، دەرھال
ئوقيا ئېتىپتۇ، ئوق قۇزغۇنغا تېگىش بىلەنلا يەنە كەينىگە قايتىپ
كېتىپتۇ.

قۇزغۇن ئىۋانغا يېقىن كەلگەندە، ئىۋان خەنجەر بىلەن بىرنى
 ئۇرغان ئىكەن، خەنجەر قۇزغۇنغا تېگىپ سۈنۈپ كېتىپتۇ.

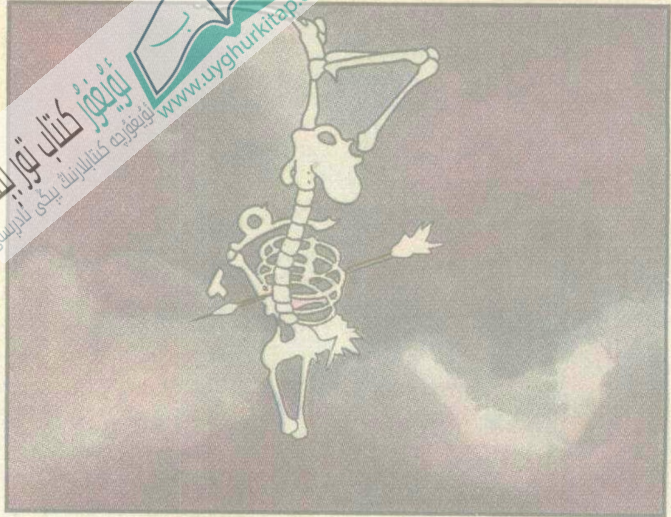
ئۇان خەۋپ ئاستىدا تۇرغاندا، بايقى قۇشنىڭ بالسى يېتىپ
 كېلىپ، تۇخۇمنى چوقۇپ يېرىۋېتىپتۇ، ئۇنىڭ ئىچىدىن ۋاللىداپ
 تۇرغان بىر تال ئىگنە چىقىپتۇ. دۇنيادا پەقەت مۇشۇ ئوتكۇر ئىگىلا
 ياۋۇز دېۋىنى ئولتۇرەلەيدىكەن .

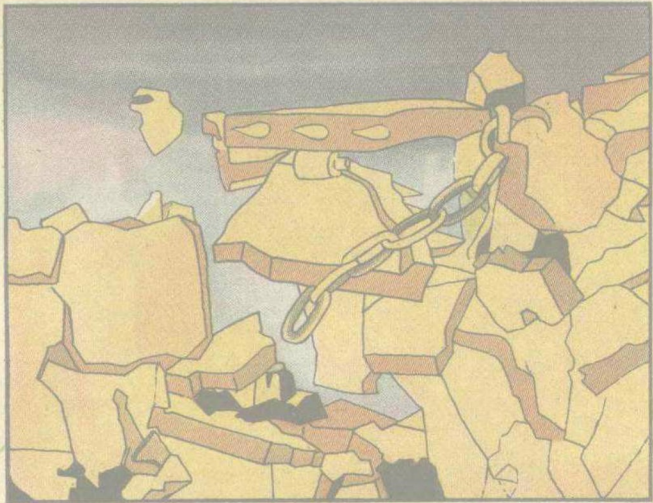
قۇزغۇن يوقۇلۇدىغانلىقىغا كۆزى يېتىپ، سەرلىك كۈچىدىن
قايتۇ ۋە دەرھال ئارقىغا قاراپ بەدەرقېچىپتۇ.

چەبدەس ئىۋان دەرھال ژىگىنىنى ئوقنىڭ ئۇچىغا بەكتىپ،
قۇزغۇنغا ئاتقان ئىكەن، ژىگىنە چىيىنىگەن يەرگە تېگىپتۇ.

قۇزغۇن بىردىنلا دېۋە شەكلىگە ئۆزگۈرۈپتۇ، ئاندىن بىر
 قۇرۇق ئۆستىخانغا ئايلىنىپ دېڭىزگە چۈشۈپ كېتىپتۇ.

شۇچاغدا يەر جاھاننى زىل - زىلىگە كەلتۈرگەن بىر ئاۋازچى -
 قىپ، دېۋە ئوردىسى گۇمران بوپتۇ.

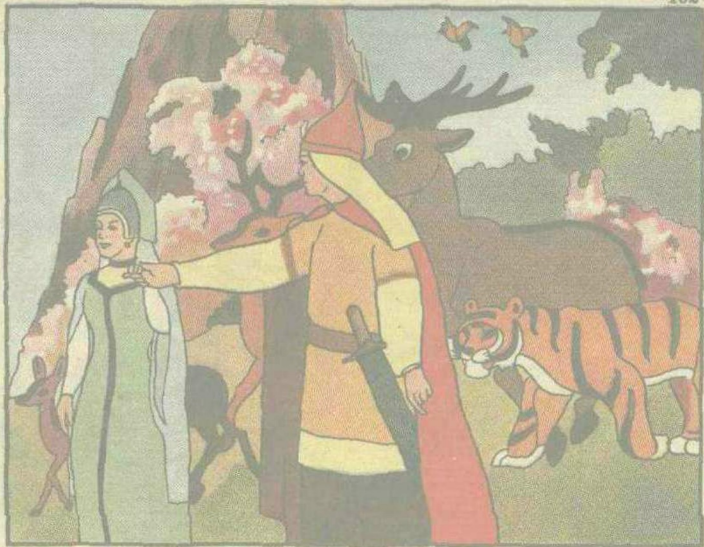
ئىۋان گوزەل ۋاسىلىسىنى تېپىپتۇ، قارىسا ئۇ ئالتۇن ئادەمگە
ئايلىنىپ قالغان ئىكەن. ئىۋان كوڭلى يېرىم بولۇپ، ۋاسىلىسىنىڭ
يېنىغا كېلىپ، ئۇنىڭ قولىغا سويۇپتۇ.

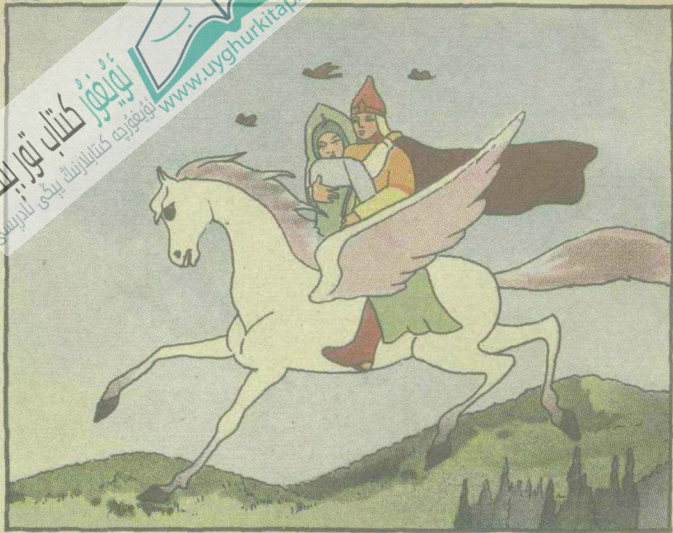
قاراڭ بۇ كارامەتنى! ئىۋاننىڭ سويۇشى بىلەن ، ۋاسىلىساغا
ئاستا - ئاستا جان كىرىپتۇ .

ۋاسىلىسامۇ ئەتراپتىكى ئالتۇن دەرەخ ۋە ئالتۇن قۇشچىلارنى
 سىلىغان ئىكەن، ئۇلارغىمۇ جان كىرىپتۇ.

بىر دەۋىنىڭ ئىچىدە تاغ ئارىسىدىكى ئوتلار جانلىنىپ كۆ-
 كۈرۈپتۇ. نۇرغۇنلىغان ھايۋاناتلار ۋاسىلىسى بىلەن ئىۋاننىڭ ئارقىسى-
 دىن، خوشال - خورام مېڭىشىپتۇ.

شۇ ئەسنادا موماينىڭ دۇلدۇلى يەنە يېتىپ كېلىپتۇ، ئىۋان
ۋاسىلىسىنى دۇلدۇلنىڭ ئالدىغا ئېلىپ، زۇرتىغا قايتىپتۇ. ئۇلار
شۇندىن باشلاپ بەختىيار تۇرمۇش ئۆتكۈزۈپتۇ.

بۇ كىتاپ «چاۋخۇاسەئەت» نەشرىياتى تەرىپىدىن 1956 -
ۋىلى يانۋاردا نەشر قىلىنغان بىرىنچى نەشرى بىرىنچى باسقىمىدىن
تەرجىمە قىلىندى.

本書根据朝花美术出版社1956年1月第1版第1次印刷版本譯出

كىتاپ نومۇرى: 1119(4)235

ۋاسىلىسا

جۇڭگو كىنو - قەلەم شېركىتى تەرىپىدىن ئۆزگەرتىپ ئىشلەنگەن.

رەسىمنى سىزغۇچىلار: چاۋخۇەنجى ۋە باشقىلار.

تەرجىمە قىلىۋىچى: ئا. ئابدۇللايۇۋ.

تەرجىمىنىڭ مۇھەررىرى: توختى باقى.

كوررېكتورى: ھ. كەنجىيېۋ.

مىللەتلەر نەشرىياتى تەرىپىدىن نەشر قىلىندى.

ئادرېس. بېيجىڭ گوزبەن 54 - قورۇ.

بېيجىڭ شەھەرلىك ئەخبارات ۋە نەشرىيات باشقارمىسىنىڭ

رۇخسەت قەغىزى نومۇرى: «ن - 047».

مەركىزىي مىللەتلەر مەتبەئەسىدە تىزىلدى.

چىنخۇا مەتبەئەسىدە بېسىلدى.

شىنخۇا كىتاپ ماگازىنى تەرىپىدىن تارقىتىلدى.

1957 - ۋىلى ئىيۇندا بېيجىڭدە بىرىنچى قېتىم نەشر قىلىندى.

1957 - ۋىلى ئىيۇندا بېيجىڭدە بىرىنچى قېتىم بېسىلدى.

فورمات: 787×1092^{1/40} م.م. ھەجى: 2^{1/32} - باسقۇچ.

ترازى: 1-11700. باھاسى: 21 بۇل.

بىرلەشمە نومۇرى: M8049 ئۈچۈنچە 62.

書號: 1119(4)235

青蛙公主

(維吾尔文)

中国电影发行公司改編

焦煥之等描繪

阿·阿不都拉优夫譯

吐乎提巴克校訂

哈米提校对

民族出版社出版

地址: 北京國子監特54號

北京市書刊出版業營業許可證出字第047號

中央民族印刷廠排版

京華膠印廠印刷

新華書店發行

1957年6月北京第一版

1957年6月北京第一次印刷

787×1092 1/40 印張2張

印數: 1—11,700冊 定價二角一分

統一書號: M8049·維62